

CRITERII DE DESCRIERE A CĂRȚII ROMÂNEȘTI VECHI ÎN *BIBLIOGRAFIA ROMÂNEASCĂ VECHĂ*. EVALUĂRI ȘI PERSPECTIVE*

După cum bine se cunoaște, *Bibliografia românească veche* este o lucrare monumentală care cuprinde *tipăriturile românești vechi*, realizate între anii 1508–1830, constituindu-se, astfel, în catalogul național al cărții românești vechi.

Realizarea acestei lucrări de referință pentru studiul vechii noastre culturi se integrează în curentul cultural european al secolului al XIX-lea, când apar și alte cataloage naționale ale cărții vechi, recunoscându-se importanța acestei categorii de tipărituri în evoluția culturilor naționale europene¹.

Întocmirea *Bibliografiei românești vechi* a fost precedată de etape preliminare ale bibliografiei generale românești. În prima etapă au apărut liste de titluri ale bibliotecilor particulare și mănăstirești, urmate de cele ale tipografiilor, ale librăriilor, ale cabinetelor de lectură de pe lângă librării și ale bibliotecilor publice, liste care se prezentau sub formă de cataloage cu scop informativ și mercantil (Theodorescu 1972, p. 17–35). După acest tip de cataloage, în 1838, va apărea *Disertația* lui Vasilie Popp (1838/1995), lucrare considerată de majoritatea specialiștilor ca fiind prima bibliografie științifică românească.

Faptul că Vasilie Popp vorbește în lucrarea sa de autorii străini care au întocmit bibliografii ale produselor tipografice din țările lor (Popp 1838/1995, p. 111) demonstrează că acesta cunoștea literatura europeană de specialitate, orientându-se, după cum s-a mai afirmat (*ibidem*, p. 92–93), în alcătuirea *Disertației* sale după modelul acestora, specific secolului al XVIII-lea și al XIX-lea, când bibliografierea tipăriturilor se identifica cu istoria tipografiilor.

După Vasilie Popp, Timotei Cipariu va publica în 1858 la Blaj *Crestomatia sau Analecte literare*, lucrare care se constituie într-o antologie de texte românești vechi și mai puțin ca o bibliografie a cărților românești tipărite până la 1830. În 1865 Dimitrie Iarcu va publica la București *Annale bibliografice române*, iar ediția a II-a a acestei lucrări va fi publicată la București, în 1873, cu titlul *Bibliografia chronologicală română*. Autorul acestei lucrări, apărută în două ediții, a realizat o bibliografie românească generală, care, cu toate neajunsurile ei, a fost întrebuințată o bună perioadă de timp ca lucrare de referință.

* Acest studiu este finanțat din grantul Consiliului Național al Cercetării Științifice, CNCS-UEFISCDI, cod proiect: PN-II-ID-PCE-2011-3-0314./This work was supported by a grant of the Romanian National Authority for Scientific Research, CNCS-UEFISCDI, project number PN-II-ID-PCE-2011-3-0314.

¹ A se vedea, în acest sens, Legrand 1885–1918, Picot 1895, Karataev 1878–1883, Șafarik 1864–1865, Szabó 1879–1898; Graesse 1859–1867 ș.a.

Față de lucrările menționate mai sus, *Bibliografia românească veche* este prima lucrare care s-a dorit a fi o bibliografie completă care să cuprindă întreaga producție tipografică românească dintre anii 1508–1830.

Întocmirea *Bibliografiei românești vechi* a făcut parte dintr-un amplu proiect al Academiei Române prin care se urmărea alcătuirea unei bibliografii generale românești, planul acesteia fiind aprobat în 1895, iar structura împărțită în trei perioade: *prima perioadă* prevedea o bibliografie care să cuprindă cărțile vechi de la 1508 până la 1830, *a doua perioadă* urma să cuprindă cărțile moderne, de la 1831 până la 1894 și *a treia perioadă* cărțile străine privitoare la români (AAR, tom XVII, 1894, p. 107–110). Dintre acestea, realizarea *Bibliografiei românești vechi*, corespunzând primei perioade, s-a impus ca o necesitate, iar sarcina alcătuirii acesteia i-a revenit lui Ioan Bianu, deoarece el a fost cel care a organizat Biblioteca Academiei Române din București și era un foarte bun cunoscător al cărții românești vechi, înțelegând importanța acestor tipărituri (AAR, tom XVI, 1893–1894, p. 226).

Planul de întocmire a bibliografiei generale românești a fost stabilit de Bianu, care își însușise în acest sens opiniile predecesorilor și contemporanilor săi în această privință (Theodorescu 1972, p. 79–82). La acestea s-au adăugat și discuțiile lui Ioan Bianu cu Émile Picot, care îi propusese realizarea lucrării pe când Ioan Bianu era bursier la Paris (Dumitraș 2010, p. 164).

De asemenea, planul de întocmire a *Bibliografiei românești vechi* i-a aparținut tot lui Ioan Bianu (AAR, tom XVII, 1894–1895, p. 108), prin conceptul de *cartea românească veche* el înțelegând „toate cărțile românești, slavonești, grecești sau în alte limbi, tipărite între anii 1508–1830 în țările românești de români sau străini, precum și cele tipărite de români în străinătate” (Pop 1960, p. 220–221), principiu care va sta la baza selectării cărților ce urmau a fi introduse în conținutul lucrării. O analiză atentă a aplicării acestui principiu arată că există unele abateri de la respectarea lui.

În munca efectivă de alcătuire a lucrării, Ioan Bianu a colaborat cu Nerva Hodoș (pentru vol. I–II), cu Nerva Hodoș, Gh. Cardaș, Al. T. Dumitrescu și Dan Simonescu (pentru vol. III, dar este semnat numai de Ioan Bianu, Nerva Hodoș și Dan Simonescu) (BRV, vol. III, p. VI), și cu Dan Simonescu (pentru vol. IV).

Pentru întocmirea *Bibliografiei românești vechi*, alături de colaboratorii săi, Ioan Bianu a utilizat toate mijloacele de informare ale vremii, astfel că permanent soseau la el lăzi cu cărți vechi ce veneau din toate zonele românești, precum și corespondențe cu descrieri de tipărituri românești vechi, ca răspuns la apelul său făcut către toți bibliotecarii, anticarii și intelectualii români (Pop 1960, p. 220–221), totul din dorința de a realiza o formă cât mai completă a catalogului. În același sens, Nerva Hodoș a întreprins cercetări la Iași, Neamț, Belgrad, Budapesta, Oradea, Cluj, Blaj, Sibiu și Brașov (Dumitraș 2010, p. 171).

De mare folos i-a fost lui Bianu și profesorul său, I. M. Moldovan, care avea la îndemână cărțile românești vechi de la Blaj, pe care Timotei Cipariu le deținuse în

biblioteca sa personală, tipărituri care intrau în categoria rarități și unicate (Comșa 1943, p. 47–106).

Lucrarea a fost publicată, la început, în fascicule, începând din 1898, de către Academia Română, având titlul *Bibliografia românească veche 1508–1830 de Ioan Bianu și Nerva Hodoș*. Ulterior, publicația a fost împărțită în trei tomuri, astfel: *tomul I* – cuprinde tipăriturile dintre anii 1508–1716, publicat în 1903; *tomul II* – cuprinde cartea românească veche dintre anii 1716–1808, publicat în 1910; *tomul III* – cuprinde tipăriturile dintre 1809–1830, publicat în 1936. Titlurile noi sau mai complete, identificate după redactarea volumelor I și III, dar înainte de tipărirea acestora, au fost inserate la finalul volumelor, fiind cuprinse sub titlul *Adause și îndreptări* (vol. I) și *Adause* (vol. III). După publicarea celor trei tomuri au fost identificate alte titluri necunoscute, precum și exemplare mai complete față de cele pe care autorii primelor trei volume le-au avut la îndemână, astfel că Dan Simonescu întocmește tomul IV al *Bibliografiei românești vechi*, alcătuit din două părți: *Adăugiri și Îndreptări*, volum care apare în 1944.

Numeric, cele patru volume conțin 2 024 de titluri, dintre care în volumul I se află titlurile de la 1 la 176, în volumul II de la 177 la 754, în volumul III de la 755 la 1526, iar în volumul IV 486 de titluri, reluându-se numerotarea de la 1. La acestea se adaugă 10 titluri aflate în *Adause și Îndreptări* (vol. I) și 2 titluri aflate în *Adause* (vol. III), la numărul total de 2 024 intrând, alături de cărți, și foile volante, calendare și periodice.

Cele 2 024 de titluri au fost tipărite în centrele tipografice din spațiul românesc și în tipografiile străine care tipăreau cărți și pentru români, și anume: Târgoviște, Sibiu, Brașov, Sas-Sebeș, Alba-Iulia, Orăștie, Câmpulung, Govora, Iași, Deal, București, Buzău, Snagov, Cluj, Râmnic, Blaj, Mănăstirea Neamț, Abrudfalva, Baia, Lugoj, Oradea, Timișoara, Arad, Craiova, Suceava, Rădăuți, Uniev, Roma, Sâmbăta Mare, Odessa, Alep, Tiflis, Buda/Ofen, Cernăuți, Moscova, Pesta, Viena, Chișinău, Paris, Lipsca, St. Petersburg, Lwow/Liov/Lemberg, Hagenau, Padova, Londra, Amsterdam, Dubăsari, Movilău, Varșovia/Warszawa, Veneția, Ausbach, Hamburg, Kolocea, Frankfurt, Leipzig, Moscopole, Ierusalim, Țerscoe Selo și Pojon.

După criteriile adoptate de autorii *Bibliografiei românești vechi*, numărul centrelor tipografice străine introduse în cuprinsul lucrării este mai mare decât numărul tipografiilor care au funcționat în intervalul avut în vedere în spațiul românesc. Dar, cum era și firesc, producția tipografică realizată în tipografiile românești este mai mare decât cea a tipografiilor străine.

Cărțile descrise în cele patru volume au fost tipărite în limbile slavonă, română, latină, greacă, arabă, macedoneană, georgiană, aromână, armeană, sârbă, bulgară, germană, maghiară, engleză, franceză, rusă și turcă.

Criteriile după care s-a elaborat *Bibliografia românească veche* au avut în vedere descrierea tuturor cărților realizate între 1508 și 1830 în tipografiile românești și în tipografiile străine în care se tipăreau cărți și pentru români. Ordinea descrierii

tipăriturilor respectă criteriul cronologic, iar în cadrul aceluiași an s-a adoptat criteriul alfabetic al autorilor și al titlurilor. Se precizează autorul, titlul, locul de tipărire, anul, ediția, acolo unde este cazul, editorul, traducătorul, tipograful și limba de tipărire. Acestea sunt urmate de redarea conținutului integral al foii de titlu, prin separarea rândurilor prin bare verticale. În redarea foilor de titlu s-au folosit caracterele alfabetelor slavon, chirilic, gotic, latin, grecesc, arab, georgian, rusesc și armenesc, întrebuințate în realizarea foilor de titlu originale ale tipăriturilor. Descrierea fizică a tipăriturilor conține informații referitoare la formatul cărții, la numărul de file sau pagini, la numărul de rânduri pe filă/pagină/coloană, la caracteristicile tiparului (cum ar fi tipar negru sau roșu, dimensiunile caracterelor etc.).

În privința descrierii conținutului se indică prezența în text a gravurilor sau a altor elemente de ornamentație și se fac referiri la cuprinsul cărților. Descrierea tipăriturilor se încheie cu precizarea locului în care se păstrează exemplarele cunoscute, la care se adaugă indicarea unei bibliografii minimale.

Pe lângă descrierea bibliografică în ordine cronologică a cărților după criteriile enumerate, s-au reprodus în facsimile atât unele fragmente de text, pentru a reda formele caracterelor tipografice întrebuințate, adică specimene de tipar, cât și elemente ornamentale ca: frontispicii, viniete, inițiale ornate, chenare etc., precum și prefețele, epilogurile, dedicațiile, versurile de închinare, adică tot ce formează documentarea istorico-literară care însoțește textul cărților.

Concluzia care se desprinde din analiza celor expuse mai sus arată că modelul de descriere întrebuințat de autorii *Bibliografiei românești vechi* acoperă toate aspectele care trebuie urmărite în descrierea acestei categorii de tipărituri. El suferă, totuși, din cauza unor inconsecvențe ale autorilor: nu s-a indicat întotdeauna tipograful cărții și limba de tipărire, prezentarea elementelor de ornamentație este sumară, conținutul cărților este înfățișat lapidar, referințele bibliografice sunt sumare sau inexistente, indicarea depozitelor se rezumă de cele mai multe ori la unul singur etc. Acestora se adaugă, din perspectivă diacronică, includerea foilor volante, a calendarelor și a periodicelor în numărul cărților românești vechi, precum și caracterul său perfectibil, concretizat prin identificarea a numeroase titluri noi după apariția celor patru volume.

Cu toate acestea, *Bibliografia românească veche* reprezintă, de la apariția sa până astăzi, un instrument indispensabil, după care cercetătorii cărții românești vechi se orientează, preluând modelul de descriere, fără a se îndepărta de el.

Pe de altă parte, prin prezentarea unitară a producției tipografice românești, încadrată în intervalul 1508–1830, se permite desprinderea concluziilor referitoare la istoria tiparului românesc, cu tot ceea ce implica această activitate: tipografia, tipografi, gravori, autori, editori, traducători, corectori etc., adică întreg ansamblul de factori care contribuie la reconstituirea imaginii istoriei culturale dintr-un anumit timp și spațiu, în cazul de față, spațiul cultural românesc dintre anii 1508–1830.

Din aceste motive, activitatea lui Ioan Bianu și a colaboratorilor săi în domeniul cercetării cărții vechi românești trebuie aprofundată pentru o mai bună cunoaștere a

acesteia, dar și a culturii românești vechi, întrucât, prin întreaga sa prestație, I. Bianu se încadrează în tipologia istoricilor culturii românești care au creat o școală, în cazul său școala românească de bibliologie, cu referire specială la cartea românească veche.

După tipărirea celor patru volume ale *Bibliografiei românești vechi*, activitatea de colecționare și identificare a cărților vechi românești a continuat. Astfel, a fost publicat un număr impresionant de *Contribuții la Bibliografia românească veche*, care au înregistrat noi tipăriri aparținând literaturii românești vechi, sistemul de catalogare și descriere a acestora urmând norma impusă de BRV.

Dintre cei care au contribuit masiv la completarea *Bibliografiei românești vechi*, îi amintim în primul rând pe Daniela Poenaru (1973), apoi pe Dan Râpă Buicliu (2000a, b), la care se adaugă numeroși *contribuționiști* care au identificat în cercetările lor unul sau mai multe titluri de carte românească veche, pe care le-au popularizat prin intermediul unor studii, introducându-le în circuitul științific și îmbogățind, astfel, *Bibliografia românească veche*; enumerarea acestora ar depăși limitele acestui studiu.

De altfel, caracterul perfectibil al *Bibliografiei românești vechi* a fost enunțat de însuși Ioan Bianu, care era conștient de neajunsurile acestei lucrări (el se referea în special la informațiile primite de la diverși corespondenți ai săi pentru descrierea unor titluri, fără a vedea el personal cartea, la identificarea de titluri necunoscute la acea dată sau cunoscute incomplet), menționând nevoia ulterioară de noi ediții adăugite. Prin urmare, se poate spune, fără teama de a greși, că *Bibliografia românească veche* este o lucrare ce rămâne permanent deschisă, deoarece nimeni nu poate garanta că nu mai pot fi identificate titluri noi, necunoscute până acum, chiar dacă se va realiza o ediție nouă în zilele noastre.

Aportul științific al *contribuționiștilor* la *Bibliografia românească veche* se concretizează în identificarea de titluri necunoscute sau cunoscute incomplet, precum și prin descrieri de amănunt, respectând cu consecvență toate criteriile enumerate mai sus. Descrierile *contribuționiștilor* indică cu precizie toate elementele componente ale modelului de descriere expus, deoarece toate, luate împreună sau individual, pot contribui la indentificarea de noi exemplare dintr-o anumită tipăritură. Așa se face că în descrierile de astăzi ale cărților românești vechi întâlnim menționată cu exactitate prezența materialului tipografic întrebuințat pentru ornarea acestor tipăriri, la fel și conținutul etc.

Impactul catalogului național al cărții românești vechi asupra cercetătorilor vechilor noastre tipăriri, ca instrument extrem de util în identificarea unor exemplare noi de carte românească veche, este enorm. El s-a impus de la apariție ca o lucrare de referință și indispensabilă pentru specialiștii din trecut și prezent ai vechii noastre culturi. Dovadă este faptul că în anul 2012, la Editura TipoMoldova din Iași, s-a reeditat *Bibliografia românească veche* în ediție anastatică, însă multitudinea de completări aduse acesteia impune o reeditare îndreptată și adăugită, în care să fie cuprinse toate contribuțiile din 1944 până astăzi. Reeditarea

astăzi a acestei lucrări este la fel de necesară ca și în timpul lui Ioan Bianu, cu atât mai mult cu cât toate tipăriturile care fac obiectul acestei lucrări sunt bunuri de patrimoniu cultural, față de care trebuie să manifestăm o atenție deosebită.

Reeditarea *Bibliografiei românești vechi*, în formă adăugită și îndreptată, impune o readucere în discuție a metodologiei de elaborare a lucrării. Este vorba în primul rând de faptul că trebuie reevaluat *conceptul de carte românească veche*, care cuprinde, în opinia noastră, *cartea românească veche tipărită în limba română, la care se adaugă cărțile autorilor români, indiferent de limba de tipărire, precum și cărțile tipărite în limba oficială a cancelariei și a bisericii românești din perioada 1508–1830, ceea ce înseamnă o aplicare a criteriului cultural*. Aplicând acest principiu, ar trebui eliminate din forma actuală a lucrării titluri precum *Psaltire*, tipărită în rusește la București în 1830 (BRV, vol. III, p. 704–705), *Chiriadromion*, tipărit în bulgărește la Râmnic în 1806 (BRV, vol. II, p. 490–492), *Psaltire* tipărită în limba arabă, la Alep în 1706 (BRV, vol. I, p. 469–477), *Evanghelie* în limba georgiană, tipărită la Tiflis în 1709 (*ibidem*, p. 543–548), *Liturghie* în limba georgiană, tipărită la Tiflis în 1710 (*ibidem*, p. 483–484) ș.a. Tot la capitolul îndreptări se încadrează și eliminarea foilor volante, acțiune față de care toți specialiștii sunt de acord. La fel trebuie să se procedeze cu calendarele și cu periodicele, întrucât acestea reprezintă categorii de tipărituri distincte, fără nicio legătură cu înțelesul strict de „carte românească veche”.

De asemenea, ar trebui discutat și lămurit și *criteriul istorico-geografic* aplicat în alcătuirea cataloagelor de carte maghiară veche, întrucât acesta nu acoperă o realitate culturală, ci una strict geografică, fără nicio legătură cu cultura maghiară, atâta timp cât cultura unei națiuni este reprezentată de limba acelei națiuni.

Opiniile privind redefinirea termenului de *carte românească veche* și necesitatea reeditării *Bibliografiei românești vechi* au fost aduse frecvent în discuție de către cercetătorii tipăriturilor românești vechi, dintre care îi amintim pe Eugen Pavel (2007, p. 12–48), Ioan Chindriș (Chindriș 2003, p. 634–636) și Dan Râpă-Buicliu (2000a, p. 8–9).

În ceea ce privește adăogirile, lucrurile sunt clare, întrucât trebuie a fi introduse toate *Contribuțiile* de la 1944 până astăzi, cu respectarea conceptului de carte românească veche exprimat mai sus. Un alt adaos important care se impune este aplicarea criteriilor de descriere în maniera *contribuționiștilor* tuturor titlurilor care urmează a fi incluse în cuprinsul noii *Bibliografii românești vechi*.

Alături de cele expuse mai sus, la reeditarea *Bibliografiei românești vechi*, trebuie avute în vedere și tendințele actuale de catalogare și periodizare a cărții vechi europene, în contextul în care se vorbește astăzi de fixarea anului 1800 ca limită a cărții vechi europene, după modelul incunabilelor.

Așadar, în realizarea noii ediție a *Bibliografiei românești vechi*, trebuie să se urmărească patru direcții, și anume: preluarea noului concept de carte românească veche expus mai sus; includerea tuturor *Contribuțiilor* din 1944 până astăzi; preluarea modelului de descriere întrebuițat de autorii *Bibliografiei românești vechi* și per-

fectat de *contribuționiști* și corelarea cercetării cărții românești vechi cu cea a cărților vechi europene.

Îndeplinirea tuturor acestor direcții de cercetare presupune o muncă de echipă, în care specialiștii în carte românească veche să colaboreze, iar rezultatul muncii lor să fie un repertoriu național al cărții vechi românești, util și facil de întrebuițat. Avantajele reeditării în forma adăugită și îndreptată sunt multiple, aceasta oferind, în primul rând, specialiștilor și celor interesați imaginea actualizată, dar nu completă, a producției de carte românească veche dintre anii 1508–1830.

ABREVIERI BIBLIOGRAFICE. SIGLE

- AAR = Analele Academiei Române. Seria II. Partea administrativă și dezbaterile, București.
- BRV = Ioan Bianu, Nerva Hodoș, *Bibliografia românească veche 1508–1830*, vol. I. 1508–1716, București, Stabilimentul Grafic J. V. Socec, 1903; vol. II. 1716–1808, București, Atelierele Socec & Co. Soc. Anonimă, 1910; Ioan Bianu, [Gh. Cardaș,] Nerva Hodoș, [Al. T. Dumitrescu,] Dan Simonescu, *Bibliografia românească veche 1508–1830*, vol. III. 1809–1830, București, Atelierele Grafice Socec & Co. Soc. Anonimă, 1912–1936; Ioan Bianu, Dan Simonescu, *Bibliografia românească veche 1508–1830*, vol. IV. *Adăogiri și îndreptări*, București, Atelierele Grafice Socec & Co. Soc. Anonimă, 1944.
- Chindriș 2003 = Ioan Chindriș, *Transilvanica*, Cluj-Napoca, Editura Cartimpex, 2003.
- Comșa 1943 = Nicolae Comșa, *Corespondența între Ion Micu Moldovan și Ion Bianu. Un capitol din colaborarea între Blaj și București*, Blaj, Tipografia Seminarului, 1943.
- Dumitraș 2010 = Ioan-Dan Dumitraș, *Ioan Bianu. Studiu monografic*. Teză de doctorat susținută la Universitatea „1 Decembrie 1918” Alba Iulia, Facultatea de Istorie și Filologie, Alba-Iulia, 2010.
- Graesse 1859–1867 = Jean George Théodore Graesse, *Trésor de livres rares et précieuses ou Nouveau dictionnaire bibliographique*, vol. I–VII, Dresda–Geneva–Londra–Paris, Rudolf KuntzeLibraire-éditeur–Librairie H. Georg–Dulau & Comp., Libr.–C. Reinwald Libr.-commiss., 1859–1867.
- Karataev 1878–1887 = I. Karataev, *Opisanie slaviano-russkikh knig, napechatannykh kirillovskimi bukvami 1491–1730*, vol. I–II, St Petersburg, Tipografiya imperatorskoi Akademii Nauk, 1878–1883.
- Legrand 1885–1919 = Émile Legrand, *Bibliographie Hellénique ou description raisonnée des ouvrages publiés par des grecs aux XVe et XVIe*, vol. I–X, Paris, Ernest Leroux, 1885–1918.
- Pavel 2007 = Eugen Pavel, *Între filologie și bibliofilie*, Cluj-Napoca, Editura Biblioteca Apostrof, 2007.
- Picot 1895 = Émile Picot, *Coup d'œil sur l'histoire de la typographie dans les pays roumains au XVIe siècle*, Paris, Imprimerie Nationale, 1895.
- Poenaru 1973 = Daniela Poenaru, *Contribuții la Bibliografia românească veche*, Târgoviște, 1973 (Muzeul Județean Dâmbovița).
- Pop 1960 = Augustin Z. N. Pop, *Bibliografia românească veche, operă de colaborare națională*, în „Studii și cercetări de bibliologie”, III, 1960, p. 215–252.
- Popp 1838/1995 = Vasile Popp, *Disertație despre tipografiile românești în Transilvania și învecinatele țări de la începutul lor până la vremile noastre*. Studiu introductiv, ediție, note, rezumat și indice de Eva Mârza și Iacob Mârza, Cluj-Napoca, Editura Dacia, 1995 (ediția princeps: Sibiu, Tip. G. de Closius, 1838).
- Râpă-Buicliu 2000a = Dan Râpă-Buicliu, *Cartea românească veche. Studia bibliologica*, Galați, Editura Alma, 2000.
- Râpă-Buicliu 2000b = Dan Râpă-Buicliu *Bibliografia Românească Veche. Additamenta (1536–1830)*, Galați, Editura Alma, 2000.

Šafařík 1864–1865 = Paul Jos. Šafařík, *Geschichte des südslawischen Literatur*, vol. I–III, Praga, Tempsky, 1864–1865.

Szabó 1879–1898 = Szabó Károly, *Régi magyar könyvtár*, vol. I–IV, Budapest, Magyar Tudományi Akadémia Könyvtár Hivatala, 1879–1898.

Theodorescu 1972 = Barbu Theodorescu, *Istoria bibliografiei române*, București, Editura Enciclopedică Română, 1972.

CRITERIA FOR DESCRIBING OLD ROMANIAN BOOK WITHIN *OLD ROMANIAN BIBLIOGRAPHY*. ASSESSMENT AND PERSPECTIVES

(Abstract)

The present study was meant to analyze the methodology of elaborating the national catalogue of the Old Romanian Book, known as *The Old Romanian Bibliography*, as well as the evaluation of the employed description criteria.

Both the methodology of elaboration and the description criteria are assessed from the perspective of an urgently required republication of *The Old Romanian Bibliography* in circumstances where in 1944, when the last volume of the work was published, and up until today, an impressive number of *Contributions to Old Romanian Bibliography* have been published.

The analysis allowed the conclusion that the description criteria meant for Old Romanian Books that were used by the authors of *The Old Romanian Bibliography* and by the authors of *Contributions to Old Romanian Bibliography* are relevant and correspond to the actual needs of cataloging the Old Romanian Book in the reprinted form of the Old Romanian Bibliography.

Cuvinte-cheie: *Bibliografia românească veche, carte românească veche, criterii de descriere.*

Keywords: *Old Romanian Bibliography, Old Romanian Book, description criteria.*

Institutul de Lingvistică și Istorie Literară

„Sextil Pușcariu”

Cluj-Napoca, str. E. Racoviță, 21

adelaelai@yahoo.com